

Dosarul nr. 2ra-821/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocar)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru și Ministerul Justiției, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cușnir Elena și Țîbina Valentina împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare,

împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției, a fost admis apelul declarat de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru și a fost casată parțial hotărârea din 08 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 08 mai 2020, Cușnir Elena și Țîbina Valentina au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerul Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 21 august 2018, Țîbina Valentina a fost reținută de organul de urmărire penală și plasată în Izolatorul Inspectoratului General al Poliției de pe str. Tighina, 6, mun. Chișinău.

Prin ordonanța din 23 august 2018, Țîbina Valentina a fost pusă sub învinuire de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 217¹, alin. (4) lit. d), 217¹, alin. (4) lit. d) și 217¹, alin.(3) lit. b) și f) din Codul penal. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 august 2018, Țîbina Valentina a fost plasată în arest preventiv în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău.

Prin sentința din 18 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Țîbina Valentina a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) din Codul penal și condamnată la 3 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

Au susținut că sentința instanței de fond a fost contestată cu apel și prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019, a fost respins apelul declarat de către reclamantă și menținută sentința din 18 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Au precizat că la data de 24 mai 2019, Țîbina Valentina a contestat cu recurs decizia instanței de apel din 27 martie 2019. După depunerea recursului, de mai multe ori s-a adresat personal în cancelaria Curții Supreme de Justiție cu scopul de a stabili pentru ce dată este numit spre examinare recursul, însă, de fiecare dată colaboratorii cancelariei îi comunicau că dosarul încă nu a parvenit din instanța de fond, deoarece nu este tradusă în limba rusă decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019.

Urmare acesteia, la data de 24 decembrie 2019, reclamanta a expediat o cerere președintelui Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat întreprinderea măsurilor de rigoare, în scopul expedierii dosarului la Curtea Supremă de Justiție, însă, prin scrisoarea nr. 4-35/4-04 din 02 ianuarie 2020 a fost informată că la data de 20 mai 2019, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019 a fost transmisă pentru traducere, iar, după ce va fi tradusă, Țîbina Valentina va fi informată în modul stabilit.

La data de 16 ianuarie 2020, avocatul Valentinei Țîbina a depus la Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție o cerere de accelerare a examinării recursului împotriva deciziei din 27 martie 2019 și prin scrisoarea nr. 109 din 06 februarie 2020 a fost informat că cererea de accelerare nu va fi examinată până când dosarul nu va parveni de la Curtea de Apel Chișinău.

Totodată, la 16 ianuarie 2020 au fost depuse plângeri Prim-ministrului, Președintelui Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova în legătură cu faptul că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2019 nu se traduce o perioadă îndelungată de timp.

Reclamantele au notat că, prin scrisoarea nr. 4-35/3-211 din 04 februarie 2020 a președintelui Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău și scrisoarea Ministerului Justiției nr. 01-1/1573 din 14 februarie 2020, avocatul Valentinei Țîbina a fost informat că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019 a fost tradusă în limba rusă.

Au afirmat că, deși la 04 februarie 2020 decizia Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019 a fost tradusă în limba rusă și au trecut mai mult de 2 luni de la traducere, totuși, recursul încă nu a fost pus pe rolul Curții Supreme de Justiție spre examinare. Mai mult ca atât, Țîbina Valentina s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr. 13 de la 23 august 2018 până la 21 iunie 2019, iar, de la 21 iunie 2019 și până în prezent se deține în Penitenciarul nr. 7 din s. Rusca, raionul Hîncești.

Au mai invocat că, între timp, la data de 23 aprilie 2019 Țîbina Valentina a depus o plângere la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, prin care a solicitat constatarea faptului deținerii în detenție preventivă în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău în condiții inumane și degradante, cu încălcarea prevederilor art. 3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; calcularea termenului menținerii în arest preventiv, reieșind din calculul de două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, începând cu data de 21 august 2018, ora 14.04 și până la data adoptării hotărârii pe marginea plângerii depuse; dispunerea reducerii pedepsei penale stabilite prin sentința din 18 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu termenul calculat în arestul preventiv de două zile de închisoare pentru o zi de deținere în arestul preventiv.

Au declarat că, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana nu a examinat plângerea din 23 aprilie 2019, iar, prin încheierea din 03 iulie 2019 și-a declinat competența, expediind-o spre examinare Judecătoriei Hîncești, sediul Central.

Prin încheierea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, a fost admisă parțial plângerea reclamantei din 23 aprilie 2019 și s-a dispus de a respinge ca inadmisibilă plângerea înaintată de avocatul Petru Coșleț în interesul condamnatei Țîbina Valentina privind aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) din Codul de procedură penală, modificat prin Legea nr. 163 din 20 iulie 2017; s-a admis plângerea înaintată de avocatul Petru Coșleț în interesul condamnatei Țîbina Valentina privind constatarea condițiilor inumane de detenție în Penitenciarul nr.13, Chișinău; s-a constatat faptul că, condamnată Țîbina Valentina a fost deținută în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, în perioada 24 august 2018 pînă la 21 iunie 2019, ceea ce constituie 301 zile, în condiții inumane, contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; pentru 301 zile de detenție a condamnatei Țîbina Valentina în condiții inumane s-a redus pedeapsa cu 90 de zile, calculându-se 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în conformitate cu prevederile art. 473⁴ alin. (4) din Codul de procedură penală; în privința perioadei rămase de 1 zi de detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău, de la 24 august 2018 pînă la 21 iunie 2019, calculate în condițiile art. 473⁴ alin. (4) din Codul de procedură penală (din perioada de 301 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), se acordă în calitate de despăgubire condamnatei Țîbina Valentina suma de bani în mărime de 2 unități convenționale ce constituie 100 de lei și anume, a două unități convenționale pentru fiecare zi în care a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM; s-a obligat administrația Penitenciarului nr. 13 Chișinău să înlătore condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată despre executarea prezentei încheieri.

Reclamanta Țîbina Valentina, nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 26 septembrie 2019, a contestat-o cu recurs. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2019, a fost admis recursul, fiind casată încheierea din 26 septembrie 2019 și restituită cauza spre rejudecare în instanța

de fond, în alt complet de judecată. Prin citația din 02 ianuarie 2020, expediată la 10 ianuarie 2020 a fost informată de către Judecătoria Hîncești, sediul Central că plângerea sa a fost numită spre examinare pentru data de 18 februarie 2020. Considerând că plângerea este numită spre examinare cu depășirea termenului rezonabil, la 16 ianuarie 2020 reclamanta a depus o cerere de accelerare a examinării plângerii, care însă, prin încheierea din 21 ianuarie 2020 a fost respinsă ca neîntemeiată.

Au menționat că la data de 18 februarie 2020 plângerea nu a fost examinată, deoarece nu a fost tradus în limba rusă Raportul Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău. Examinarea plângerii a fost numită spre examinare pentru data de 04 martie 2020, dată la care plângerea a fost examinată, însă, încheierea urma a fi pronunțată la 24 martie 2020.

Țîbina Valentina a susținut că până în prezent, nu cunoaște dacă a fost sau nu pronunțată încheierea pe marginea plângerii sale, deși au trecut mai mult de 11 luni.

În motivarea acțiunii s-a mai indicat că, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Buiucani din 11 octombrie 2017, reclamanta Cușnir Elena a fost recunoscută în calitate de bănuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) din Codul penal. Prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău fără dată din luna noiembrie 2017 reclamanta a fost pusă sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) din Codul penal. Prin sentința din 09 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Cușnir Elena a fost achitată.

Au declarat că la 20 noiembrie 2018, sentința primei instanțe a fost contestată de către procuror și prin decizia din 22 mai 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, acesta a fost admis și a fost casată sentința din 09 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care Elena Cușnir a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) din Codul penal și aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

La 16 iulie 2019 Cușnir Elena a contestat decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2019 cu recurs la Curtea Supremă de Justiție. O perioadă îndelungată de timp, recursul nu a fost numit spre examinare, iar, la adresările avocatului către colaboratorii cancelariei Curții Supreme de Justiție i se explica că recursul va fi pus pe rol doar după traducerea în limba rusă a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău și după parvenirea dosarului la Curtea Supremă de Justiție.

Au precizat că la 20 decembrie 2019, Elena Cușnir a fost reținută de către organele poliției și plasată în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, ulterior fiind transferată în Penitenciarul nr. 7 din s. Rusca, raionul Hîncești, pentru ispășirea pedepsei.

La data de 23 decembrie 2019 Cușnir Elena a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere de accelerare a examinării recursului din 16 iulie 2019, iar la 24 decembrie 2019 s-a adresat cu cerere președintelui Curții de Apel Chișinău cu scopul de a clarifica motivele neexpedierii dosarului Curții Supreme de Justiție.

Prin scrisoarea președintelui Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău nr. 4-35/3-2387 din 30 decembrie 2019, reclamanta a fost informată că la 05 iulie 2019 dosarul a fost expedit la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Iar, prin scrisoarea președintelui interimar al Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nr. 15 din 02 ianuarie 2020 Cușnir Elena a fost informată că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2019 încă nu este tradusă în limba rusă și cererea de accelerare din 23 decembrie 2019 va fi examinată după parvenirea dosarului de la Curtea de Apel Chișinău.

La 16 ianuarie 2020 reclamanta a depus plângeri Prim-ministrului, Președintelui Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova în legătură cu faptul că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău nu se traduce o perioadă îndelungată de timp.

Au indicat că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău nr. 4-35/9-282 din 13 februarie 2020 și scrisoarea Ministerului Justiției nr. 01-1/1573 din 14 februarie 2020 Cușnir Elena a fost informată că la 05 februarie 2020 a fost tradusă decizia Colegiului penal al Curții de Apel din 22 mai 2019 în limba rusă.

Însă, deși la 05 februarie 2020 decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2019 a fost tradusă în limba rusă și au trecut mai mult de 2 luni de la traducere, totuși, recursul încă nu a fost pus pe rolul Curții Supreme de Justiție spre examinare. Începând cu data de 20 decembrie 2019 Cușnir Elena a fost deținută în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău, iar, ulterior a fost transferată în Penitenciarul nr. 7 din s. Rusca, raionul Hîncești.

Astfel, Țîbina Valentina și Cușnir Valentina au specificat că, ambele au contestat prin recursuri deciziile instanței de apel la Curtea Supremă de Justiție, însă, o perioadă îndelungată de timp instanța de recurs nu a putut examina recursurile din motiv că instanța de apel nu traducea deciziile în limba rusă: în cazul Valentinei Țîbina - 10 luni și 8 zile, iar, în cazul Elenei Cușnir - 8 luni și 14 zile.

Au invocat că, de la data traducerii deciziilor în limba rusă au trecut mai mult de 2 luni și Curtea Supremă de Justiție la fel nu a purces la examinarea recursurilor, deși, art. 20 alin. (3) din Codul de procedură penală prevăd expres că, cauzele în care persoanele se află în arest, urmează a fi examinate urgent și în mod preferențial.

Reclamantele consideră că dreptul lor la examinarea cauzei într-un termen rezonabil a fost încălcat fără careva justificări.

Au solicitat constatarea încălcării dreptului reclamantelor la judecarea cauzelor în termen rezonabil; încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Valentinei Țîbina a sumei de 2000 de euro cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a dreptului ei la examinarea în termen rezonabil a apelului împotriva sentinței din 18 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și încălcarea de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a dreptului ei la examinarea în termen rezonabil a recursului împotriva deciziei din 27 martie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău; încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul

Valentinei Țîbina a sumei de 2000 de euro cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului ei la examinarea în termen rezonabil a plângerii din 23 aprilie 2018 împotriva Penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău; încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Elenei Cușnir a sumei de 2000 de euro cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a dreptului ei la examinarea în termen rezonabil a apelului procurorului împotriva sentinței din 09 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și încălcarea de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a dreptului ei la examinarea în termen rezonabil a recursului împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău.

Prin hotărârea din 08 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru au fost admise parțial pretențiile depuse de Valentina Țîbina și s-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantei Valentina Țîbina la judecarea în termen rezonabil a plângerii din 23 aprilie 2019 împotriva Penitenciarului nr.13, mun. Chișinău privind constatarea faptului deținerii în arest preventiv în condiții inumane și degradante și calcularea termenului de două zile de închisoare pentru o zi de deținere în arest preventiv. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Valentinei Țîbina suma de 7000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, în rest, pretențiile Valentinei Țîbina au fost respinse ca nefondate. La fel, au fost respinsă integral ca nefondată pretenția depusă de Elena Cușnir cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

La data de 16 octombrie 2020 Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru, au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției și a fost admis apelul declarat de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru. A fost casată hotărârea din 08 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii acțiunii și a fost pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a constatat faptul încălcării dreptului Valentinei Țîbina la judecarea în termen rezonabil de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a apelului împotriva sentinței din 18 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și încălcarea de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a dreptului reclamantei la examinarea în termen rezonabil a recursului din 24 mai 2019 împotriva deciziei din 27 martie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău și sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 ianuarie 2019. S-a încasat din bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al RM, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Valentinei Țîbina cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 de lei. De asemenea, s-a constatat faptul încălcării dreptului Elenei Cușnir la judecarea în termen rezonabil de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a apelului procurorului împotriva sentinței din

09 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și încălcarea de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a dreptului Elenei Cușnir la examinarea în termen rezonabil a recursului din 16 iulie 2019 împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău. S-a încasat din bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al RM, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Elenei Cușnir cu titlu de prejudiciu moral suma de 8 500 de lei. În rest, pretențiile Elenei Cușnir Elena și ale Valentinei Țîbina în partea reparării prejudiciului moral pentru această încălcare, au fost respinse. În rest, hotărârea din 08 octombrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că este eronată concluzia instanței de fond precum că durata îndelungată a examinării cauzei, datorată traducerii îndelungate a deciziilor curții de apel, nu poate fi imputată instanțelor de judecată. Or, potrivit raporturilor motivate se constată cu certitudine o perioadă de inactivitate a instanțelor judecătorești, manifestate prin lipsa traducerii deciziilor în cazul Valentinei Țîbina pentru o perioadă de 10 luni și în cazul Elenei Cușnir pentru o perioadă de 8 luni.

Astfel, instanța de apel a notat că statului îi revine obligația de a organiza un mecanism funcțional în cadrul instanțelor judecătorești, astfel încât să nu fie afectat dreptul justițiabilului. În speță, lipsa traducerii pe o perioadă îndelungată, în mod evident a afectat dreptul la examinare în termen rezonabil a cauzelor, or, anume această perioadă și a contribuit esențial la durata totală, perioadă care nu poate justificată legal și nici invocată numărul mic de traducători și volumul mare de lucru, atât timp cât nu ține de comportamentul părților organizarea volumului de lucru. Prin urmare, nici complexitatea cauzei, nici comportamentul părților nu au contribuit la durata totală de examinare a cauzei, iar, în lipsa unor temeiuri care ar îndreptăți această perioadă excesivă de traducere a deciziilor, dreptul de judecare a cauzelor în termen rezonabil a fost încălcat, dreptul la traducere a actului judecătoresc fiind de competența instanței.

La data de 10 martie 2021 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat interpretarea în mod eronat a legii de către instanța de apel.

Recurentul a indicat că în speță, nu există motive de tergiversare a examinării cauzei, or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept o tergiversare a examinării cauzei, motiv din care nu pot fi reținute argumentele intimatelor în acest sens.

La data de 30 martie 2021 de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să admisă integral.

În motivarea recursului, reprezentantul recurenților a invocat că la adoptarea soluțiilor, instanțele ierarhic inferioare au încălcat esențial normele de drept material, precum și jurisprudența CtEDO în cazuri similare.

Consideră că suma de 2000 de euro, solicitată de către recurenți cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma încălcării termenului rezonabil de judecare a apelurilor și recursurilor, este una rezonabilă și echitabilă, fiind proporțională suferințelor cauzate acestora. La fel, suma de 7000 de lei încasată de către instanțe pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a plângerii depuse de Valentina Țîbina, este una inequitabilă, or, cauza a fost restituită spre rejudecare de 2 ori și până în prezent nu a fost examinată, în pofida faptului că au trecut deja 1 an și 11 luni de la data depunerii acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 16 februarie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresele electronice ale Ministerului Justiției și a avocatului Coșleț Petru la data de 16 martie 2021 (f.d. 176, volumul II).

Astfel, recursurile declarate la data de 10 martie 2021 și respectiv, la 30 martie 2021, sunt în termen.

La 14 aprilie 2021, copia recursurilor a fost expediată în adresa părților, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 196-200, volumul II).

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru și Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru și Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursurile declarate de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru și Ministerul Justiției, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Cușnir Elena și Țîbina Valentina, reprezentate de avocatul Coșleț Petru și Ministerul Justiției, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic